

KATSAUS KEMIN MUUTTOLIIKKEESEEN

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä tappiollista viime vuosina. Kuntien välinen muuttoliike on ollut kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2019 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 286 asukasta ja sai 87 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on menettänyt asukkaita ylivoimaisesti eniten Ouluun. Suurin tulomuuttovirta Kemiin on suuntautunut Oulusta ja Keminmaasta. Kemi on saanut muuttovoittoa viimeisen 10 vuoden aikana lähiseudun kunnista: Simosta, Keminmaasta ja Tervolasta.

Katsauksen aluksi tarkastellaan muuttoliikkeen kehitystä Kemissä 2000-luvulla. Seuraavaksi perehdytään kuntien välisen muuttoliikkeen osalta muuttojen määriin ja suuntiin kunnittain ja seutukunnittain. Muuttajien taustoista tuodaan esiin muuttajien ikä, sukupuoli, koulutusaste, tulotaso, pääasiallinen toiminta ja asuinalueet. Lopuksi luodaan katsaus pendelöintiin eli työssäkäyntiin oman alueen ulkopuolella.

Katsauksessa on käytetty lähteenä Tilastokeskuksen muuttoliiketilastoja: maksutonta StatFin-tilastopalvelua (StatFin/Väestö/Muuttoliike) sekä maksullisen Väestötilastopalvelun tietokantoja (Muuttoliike ja väestömuutokset, Muuttaneiden taustatiedot). Katsauksen laatimishetkellä tuoreimmat muuttoliiketilastot ovat vuodelta 2019 ja muuttaneiden taustatiedot vuosilta 2019 ja 2018. Pendelöintiä koskevat tiedot ovat Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalvelusta (StatFin/Väestö/Työssäkäynti) sekä maksullisen Väestötilastopalvelun Elinkeinorakenne ja työssäkäynti -tietokannasta. Tuoreimmat tilastot pendelöinnistä ovat vuodelta 2017.

Kemin kaupungin talouspalveluissa seurataan väestötilastoja kuukausittain ja analysoidaan muuttoliikettä Tilastokeskuksen tilastojen pohjalta. Vastaavanlainen tilastoihin perustuva Katsaus Kemin muuttoliikkeeseen on tehty edellisen kerran elokuussa 2017. Vuonna 2018 toteutettiin Kemin ja Kemi-Tornio-seudun muuttoliiketutkimus, jossa selvitettiin Kemi-Tornio-seudun muuttoliikkeen syitä ja erityisesti Kemin veto- ja työntövoimatekijöitä laajan postikyselyn avulla.

19.8.2020

KESKUSVIRASTO

Talouspalvelut

Sisällysluettelo

1.	MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS	1
2.	MUUTTOLIIKKEEN SUUNNAT	3
3.	MUUTTAJIEN PROFIILI	6
3.1	Muuttajien ikä ja sukupuoli	6
3.2	Muuttajien koulutusaste ja pääasiallinen toiminta	10
3.3	Muuttajien tulotaso	12
3.4	Muuttajien asuinalueet	14
4.	PENDELÖINTI	16
5.	YHTEENVETO	20
	LÄHTEET	21

Kaavioluettelo

Kaavio 1	Kokonaismuuttoliike Kemissä vuosina 2000-2019	1
Kaavio 2	Kuntien välinen muuttoliike Kemissä vuosina 2000-2019	2
Kaavio 3	Maahanmuutto ja maastamuutto Kemissä vuosina 2000-2019	2
Kaavio 4	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto Kemissä seutukunnittain vuosina 2000-2019	3
Kaavio 5	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtö- ja tulomuutto Kemissä vuonna 2019	4
Kaavio 6	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien ikäpyramidi Kemissä vuonna 2019	6
Kaavio 7	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin Kemissä vuosina 2018 ja 2019	7
Kaavio 8	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019	7
Kaavio 9	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019	8
Kaavio 10	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019	8
Kaavio 11	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019	9
Kaavio 12	Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täytäneiden tulo- ja lähtömuuttajien koulutusaste Kemissä vuonna 2018	10
Kaavio 13	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien pääasiallinen toiminta Kemissä vuonna 2018	11
Kaavio 14	Työllisten ja työttömien nettomuutto kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemissä vuosina 2010-2018	11
Kaavio 15	Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täytäneiden tulo- ja lähtömuuttajien tuloluokat Kemissä vuonna 2018	12
Kaavio 16	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien keskimääräiset tulot Kemissä vuosina 2010-2018	12

Kaavio 17	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien tulokertymä Kemissä vuosina 2010-2018	13
Kaavio 18	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat tilastoalueittain Kemissä vuonna 2019	14
Kaavio 19	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin ja tilastoalueittain Kemissä vuonna 2019	15
Kaavio 20	Nettopendelöinti Kemissä vuosina 2000-2017	16
Kaavio 21	Työpaikat, asuinkunnassaan työssäkäyvät, pendelöinti ja työttömät Kemissä vuosina 2000-2017	17
Kaavio 22	Kemiin pendelöivien yleisimmät asuinkunnat vuonna 2017	17
Kaavio 23	Kemistä muualle pendelöivien yleisimmät työssäkäyntikunnat vuonna 2017	18
Kaavio 24	Kemin nettopendelöinti kunnittain vuonna 2017	19
Kaavio 25	Kemissä pendelöivät ulkopaikkakuntalaiset toimialoittain vuonna 2017	19
Kaavio 26	Muualle pendelöivät kemiläiset toimialoittain vuonna 2017	19

Taulukkoluetelo

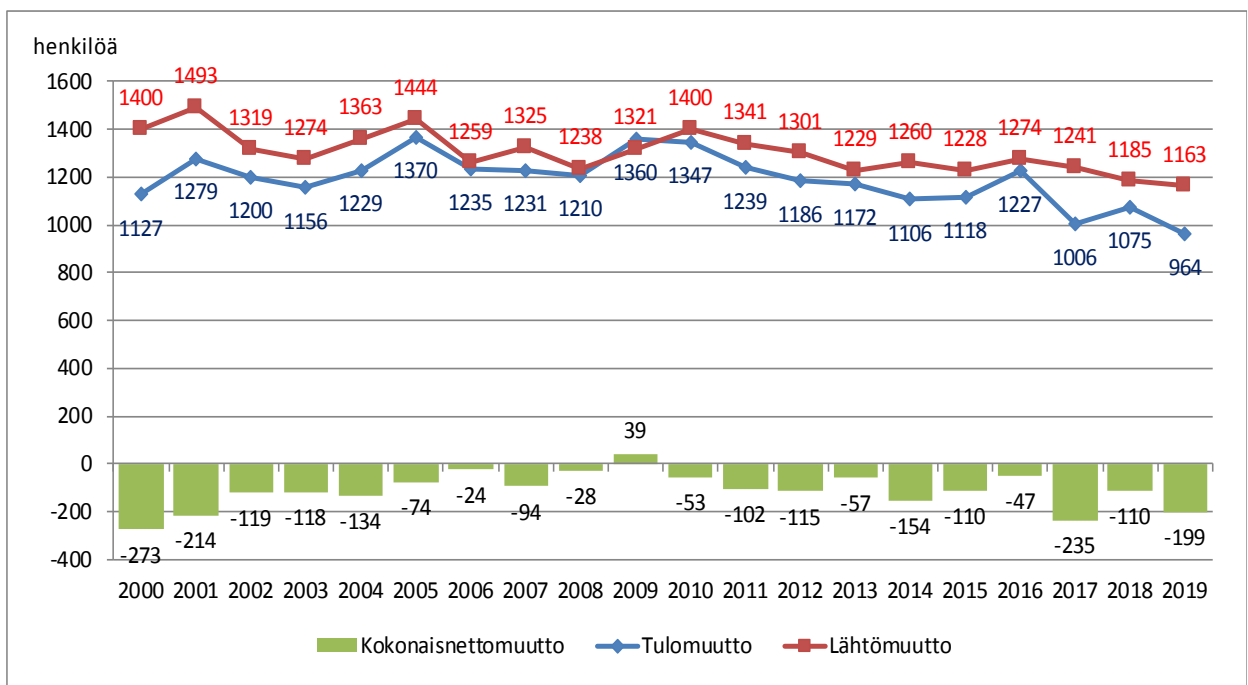
Taulukko 1	Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen huonointa kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2010-2019	4
Taulukko 2	Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen parasta kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2010-2019	5

1. MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä viime vuosina tappiollista (kaavio 1). Kokonaismuuttoliike sisältää kuntien välisen muuttoliikkeen ja siirtolaisuuden (maahanmuuton ja maastamuuton). Kemien kokonaistulomuutto oli 964 henkilöä ja kokonaislähtömuutto 1163 henkilöä vuonna 2019. Kokonaisnettomuutto on tulomuuton ja lähtömuuton

erotus ja se oli Kemissä vuonna 2019 tappiollinen 199 henkilöä. Vuotta aiemmin kokonaisnettomuutto oli -110 henkilöä. Korkeimmillaan muuttotappio on ollut 19 vuoden tarkastelujaksolla vuonna 2000, jolloin Kemi menetti 273 asukasta. Kemien kokonaismuuttotappio oli yhteensä 2 221 henkilöä vuosina 2000-2019.

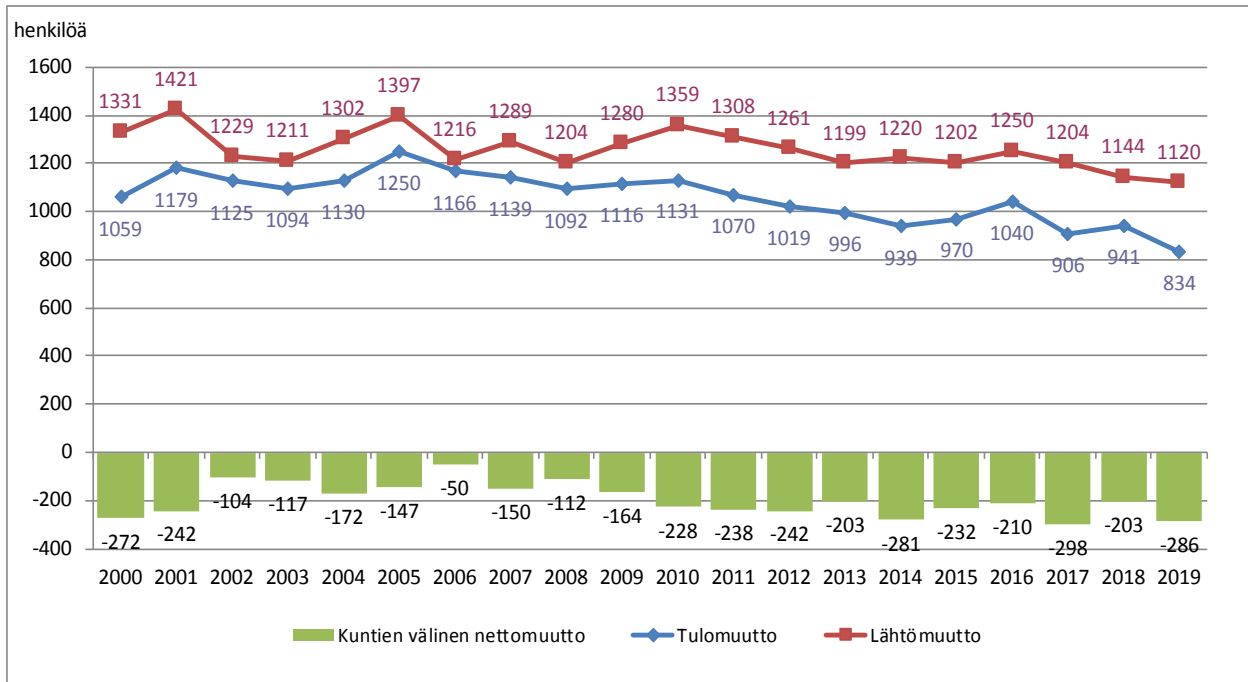
Kaavio 1 Kokonaismuuttoliike Kemissä vuosina 2000-2019

Maassamuutto eli kuntien välinen lähtö- ja tulomuutto sisältää kunnasta toiseen muuttaneet henkilöt. Kuntien välinen nettomuutto on kuntien välisen tulomuuton ja kuntien välisen lähtömuuton erotus. Kemissä kuntien välinen nettomuutto on ollut tappiollista viimeisen 19 vuoden aikana (kaavio 2). Vuonna 2019 kuntien välinen tulomuutto oli Kemissä 834 henkilöä ja lähtömuutto 1120 hen-

kilöä. Kemi hävisi siis 286 asukasta. Vuonna 2018 muuttotappio oli 203 henkilöä. Tarkastelujakson suurin muuttotappio koettiin vuonna 2017, jolloin kuntien välisessä muuttoliikkeessä menetettiin 298 asukasta. Kemien muuttotappio kuntien välisessä muuttoliikkeessä oli yhteensä 3 951 henkilöä vuosina 2000-2019.

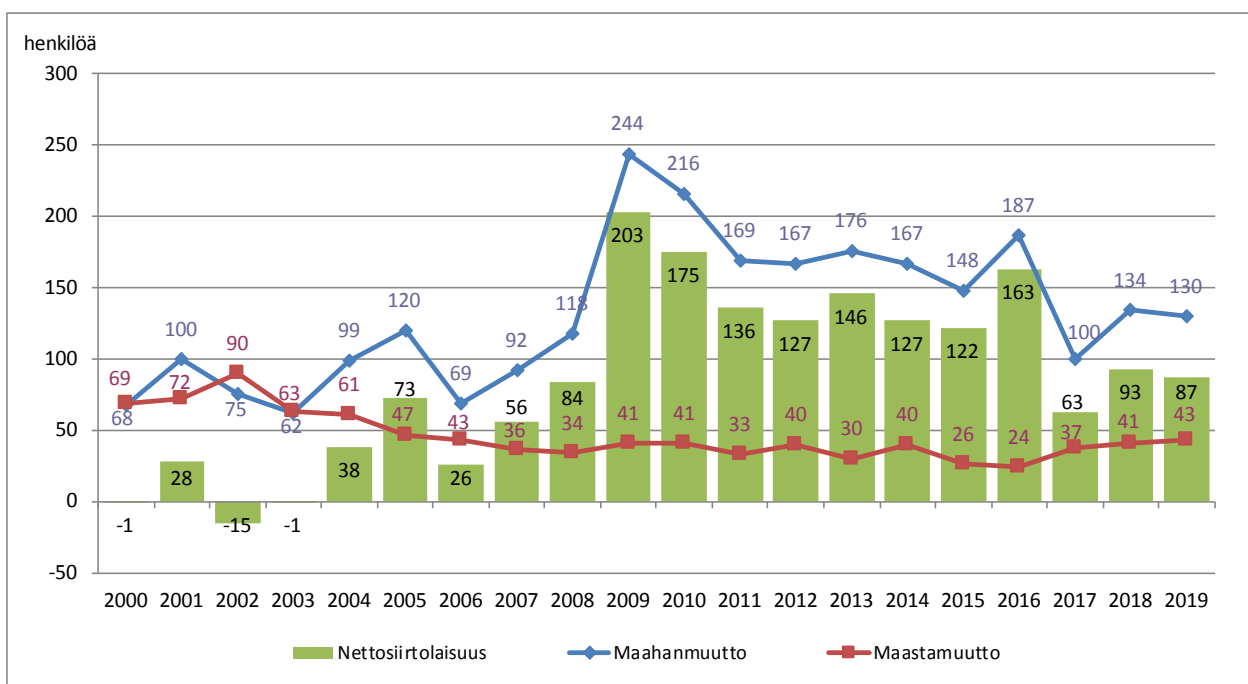
Kaavio 2 Kuntien välinen muuttoliike Kemissä vuosina 2000-2019

Kemi on saanut viime vuosina muuttovoittoa maahanmuutosta, mikä on vähentänyt kokonaismuuttotappiota (kaavio 3). Kemin vastaanottokeskus aloitti toimintansa vuonna 2008, jonka jälkeen maahanmuuttajia on muuttanut Kemiin vuosittain keskimäärin 167 henkilöä. Nettosiirtolaisuus tarkoittaa maahanmuuton ja maastamuuton erotusta. Vuonna 2019 Kemiin tuli ulkomailta 130 uutta asukasta, kun Kemistä muutti ulkomaille 43 hen-

kilöä. Nettosiirtolaisuus oli siis 87 henkilön verran voitollista. Osa maahanmuuttajista lähtee kuitenkin kuntien välisen muuttoliikkeen kautta muualle Suomeen. Vuonna 2019 kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajista lähes 16 prosenttia oli vieraskielisiä kun tulomuuttajista heitä oli vain neljä prosenttia. Vieraskielisiksi luetaan henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, saame tai ruotsi.

Kaavio 3 Maahanmuutto ja maastamuutto Kemissä vuosina 2000-2019

Kemissä oli vuonna 2019 yhteensä 926 vierasta kieltä äidinkielenään puhuvaa asukasta. Kemissä asui eniten vieraskielisiä vuonna 2016, jolloin heitä oli 1012. Vuoden 2019 lopussa Kemissä asui 647 ulkomaan kansalaista, joista suurimmat kansalaisuusryhmät olivat myanmarilaiset (18 %), somalialaiset (13 %), venäläiset (9 %) ja syyrialaiset (8 %) (Tilastokeskus, Väestörakenne-tietokanta).

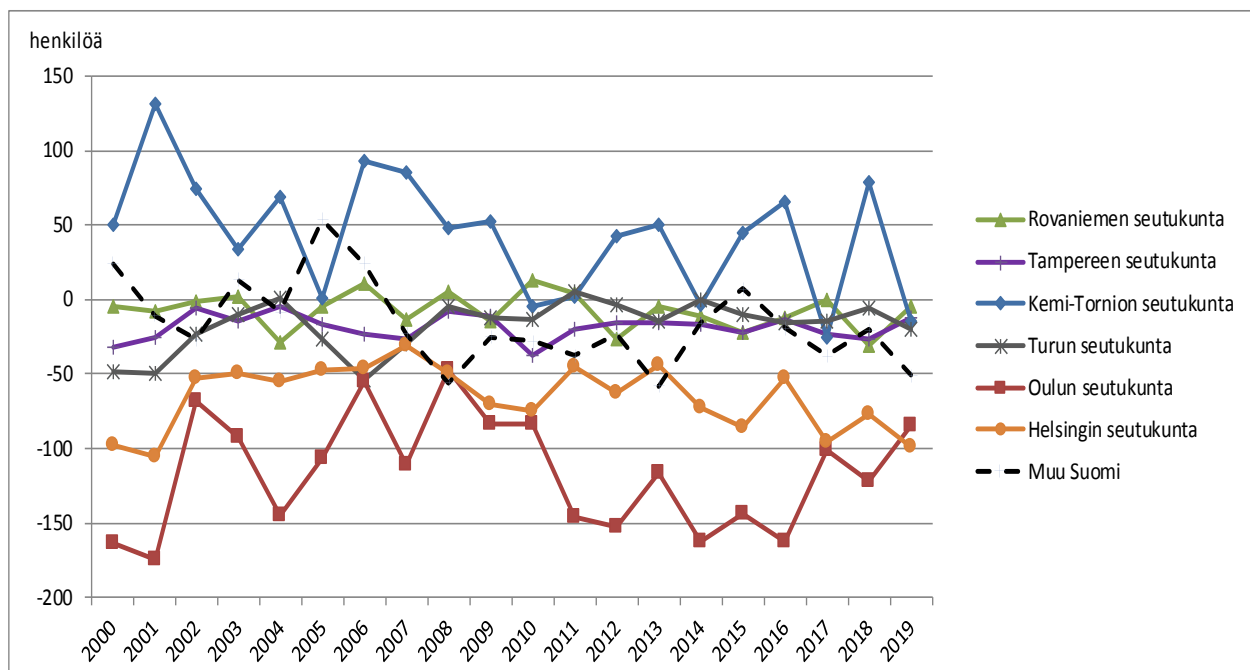
2. MUUTTOLIIKKEEN SUUNNAT

Seutukunnittain tarkasteltuna Kemi on saanut eniten muuttovoittoa oman seutukunnan alueelta viimeisen 20 vuoden tarkastelujaksolla (kaavio 4). Asukkaita on menetetty eniten Oulun seutukunnan alueelle ja toiseksi eniten Helsingin seutukunnan alueelle.

Väestökehityksen kannalta Kemin ja koko Lapin maakunnan suurin haaste on maan sisäisestä muuttoliikkeestä johtuva krooninen muuttotappio (Lapin liitto 2017). Suomen 310:stä kunnasta 234 sai muuttovoittoa nettosiirtolaisuudesta vuonna 2019, mutta kuntien välisestä muuttoliikkeestä muuttovoittoa sai vain 54 kuntaa.

Vuonna 2019 Kemi menetti eniten asukkaita Helsingin seutukunnan alueelle: -99 asukasta. Netto-muutto Oulun seutukunnan alueelle oli -85 henkilöä. Vuonna 2019 nettomuutto oli negatiivista eli asukkaita menetettiin myös Turun, Tampereen ja Rovaniemen seutukuntiin sekä oman seutukunnan alueelle.

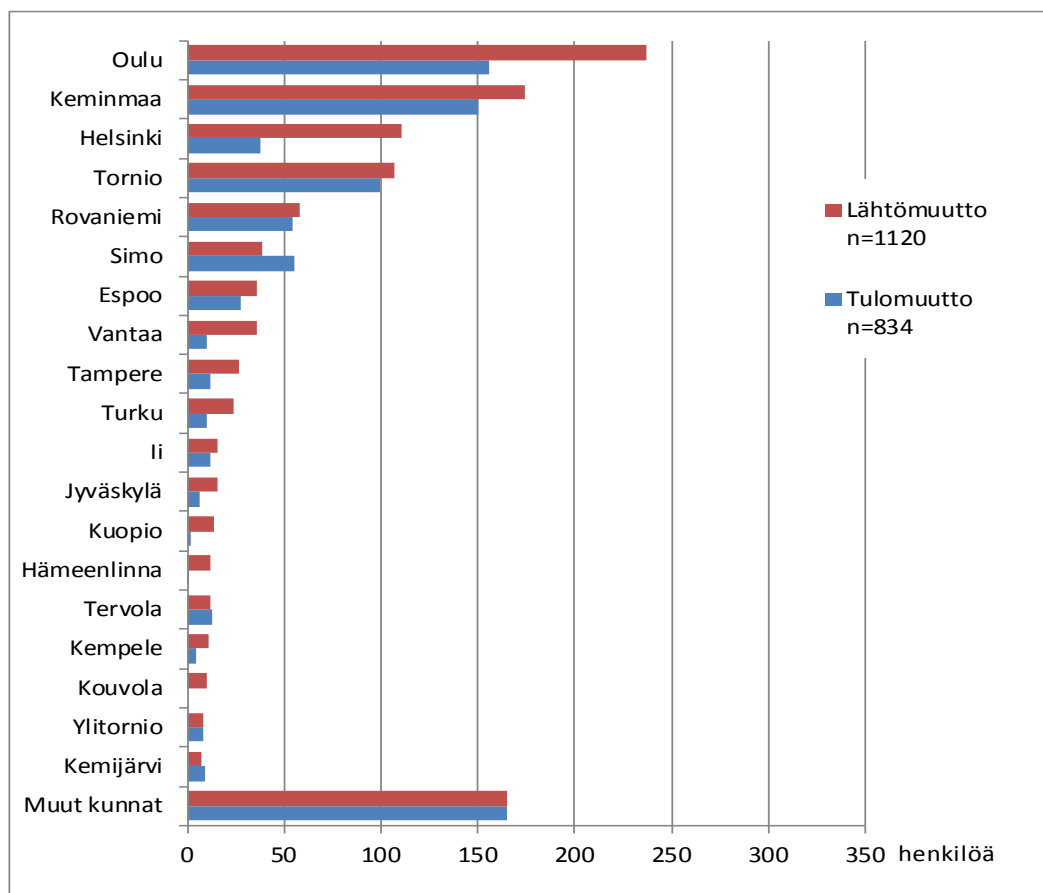
Kaavio 4 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto Kemissä seutukunnittain vuosina 2000-2019

Kunnittain tarkasteltuna Kemistä muutettiin eniten Ouluun, jonne lähti 237 asukasta vuonna 2019 (kaavio 5). Keminmaahan muutti 174, Helsinkiin 111, Tornioon 107, Rovaniemelle 58 ja Simoon 39 henkilöä.

Suurin tulomuuttovirta Kemiin suuntautui Oulusta, josta muutti 156 henkilöä vuonna 2019. Seuraavina tulivat Keminmaa (150 henkilöä), Tornio (100 henkilöä), Simo (55 henkilöä) ja Rovaniemi (54 henkilöä).

Kaavio 5 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtö- ja tulomuutto Kemissä vuonna 2019

Kemi on menettänyt kuntien välisessä muuttoliik-
keessä yhteensä 2421 asukasta vuosina 2010-2019
(taulukko 1). Suurin osa muuttotappiosta johtui
Ouluun suuntautuneesta muuttoliikkeestä: Ku-
mulatiivinen nettomuutto Ouluun on ollut peräti

-1281 henkilöä viimeisen 10 vuoden aikana. Muut-
totappio oli seuraavaksi suurinta Helsinkiin (-351
henkilöä), Espooseen (-217 henkilöä), Tampereelle
(-209 henkilöä) ja Rovaniemelle (-117 henkilöä).

Taulukko 1 Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen huonointa kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2010-2019

10 huonointa kumu- latiivista nettomuuttoa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010- 2019
Oulu	-90	-128	-145	-125	-184	-141	-164	-102	-121	-81	-1281
Helsinki	-42	-33	-32	-22	-35	-30	-9	-34	-41	-73	-351
Espoo	-27	3	-26	-7	-12	-31	-39	-51	-19	-8	-217
Tampere	-26	-17	-24	-13	-14	-27	-22	-25	-26	-15	-209
Rovaniemi	0	2	-21	-13	-10	-26	-13	0	-32	-4	-117
Vantaa	3	-3	-3	-8	-8	-24	-14	-2	-6	-26	-91
Jyväskylä	-4	-18	-11	-2	-16	-1	4	-5	-15	-10	-78
Turku	-15	4	-4	-14	3	-11	-14	-10	-2	-14	-77
Lahti	-9	-3	-5	-5	-6	-4	0	-8	-6	-4	-50
Kokkola	0	-3	-3	-3	0	-2	-10	-20	-6	-3	-50
Em. kunnat yhteensä	-210	-196	-274	-212	-282	-297	-281	-257	-274	-238	-2521
Muu Suomi	-18	-42	32	9	1	65	71	-41	71	-48	100
Koko maa	-228	-238	-242	-203	-281	-232	-210	-298	-203	-286	-2421

Kemi on saanut muuttovoittoa lähiseudun kunnista viimeisen 10 vuoden aikana (taulukko 2). Simosta muutti Kemiin 126 asukasta enemmän kuin Kemistä muutti Simoon vuosina 2010-2019. Seuraavak-

si eniten muuttovoittoa saatiin Keminmaasta (99 henkilöä), Tervolasta (46 henkilöä), Ylitorniolta (42 henkilöä) ja Kolarista (32 henkilöä).

Taulukko 2 Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen parasta kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2010-2019

10 parasta kumulatiivista nettomuuttoa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
<i>Simo</i>	5	5	15	38	10	-4	24	8	9	16	126
<i>Keminmaa</i>	-1	18	-13	9	-5	32	31	-2	54	-24	99
<i>Tervola</i>	1	-3	3	8	4	17	14	-12	13	1	46
<i>Ylitornio</i>	12	9	8	-7	9	10	-3	-2	6	0	42
<i>Kolari</i>	4	4	4	4	12	0	3	1	-1	1	32
<i>Ii</i>	4	3	8	8	8	-5	4	-4	4	-4	26
<i>Kuusamo</i>	-2	3	7	1	3	2	-2	8	4	-1	23
<i>Pudasjärvi</i>	0	8	0	7	3	2	0	-1	1	2	22
<i>Inari</i>	2	1	9	-3	6	6	4	-4	4	-4	21
<i>Ranua</i>	13	2	-6	8	-1	4	1	0	1	-1	21
<i>Em. kunnat yhteensä</i>	38	50	35	73	49	64	76	-8	95	-14	458
<i>Muu Suomi</i>	-266	-288	-277	-276	-330	-296	-286	-290	-298	-272	-2879
<i>Koko maa</i>	-228	-238	-242	-203	-281	-232	-210	-298	-203	-286	-2421

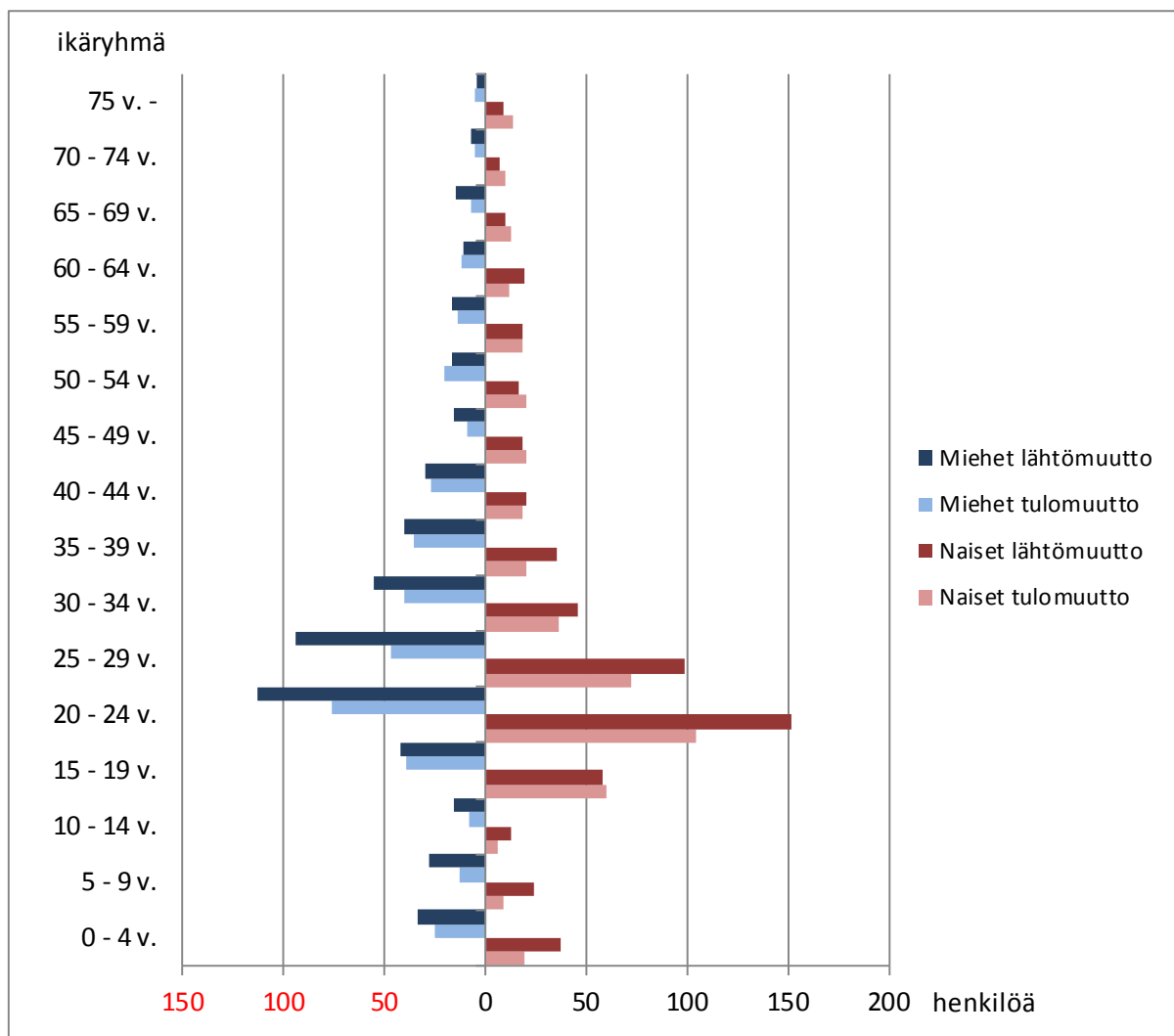
3. MUUTTAJIEN PROFIILI

3.1 MUUTTAJIEN IKÄ JA SUKUPUOLI

Vuonna 2019 muualta Suomesta Kemiin muuttaneista naisia oli 54 % ja miehiä 46 %. Lähtömuuttajista naisia oli 52 % ja miehiä 48 %. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä suurin muuttajaryhmä Kemissä vuonna 2019 olivat 20-24-vuotiaat naiset (kaavio 6).

Eniten muuttivat nuoret ja nuoret aikuiset: 20-24-vuotiaat ja 25-29-vuotiaat. Peräti 70 % muuttajista oli alle 35-vuotiaita. Vähiten muuttivat yli 65-vuotiaat.

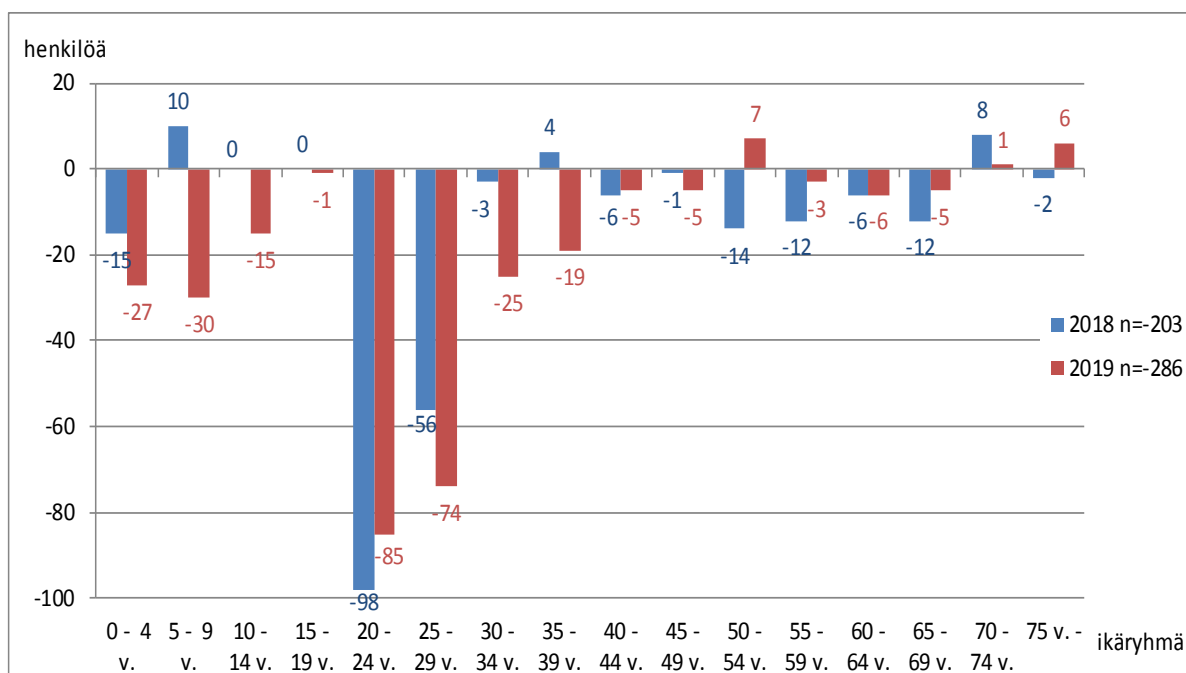
Kaavio 6 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien ikäpyramidi Kemissä vuonna 2019

Vuonna 2019 Kemi sai kuntien välisessä muuttoliikkeessä pientä muuttovoittoa ikäryhmissä 50-54-vuotiaat ja yli 70-vuotiaat (kaavio 7). Kaikissa muissa ikäryhmissä tuli muuttotappiota. Tappiollisinta nettomuutto oli 20-29-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa aiheutui 56 % Kemin muuttotappiosta vuonna 2019.

Lasten ja nuorten lähtömuutto vanhentaa kaupungin ikärakennetta. Vuonna 2018 Kemi menetti kuntien välisessä nettomuutossa 20-24-vuotiaita peräti 98 henkilöä, mikä oli yli yhdeksän prosenttia ikäluokasta (Tilastokeskus, Väestörakenne-tietokanta). Vuotta myöhemmin 20-24-vuotiaiden nettomuutto oli -85 henkilöä.

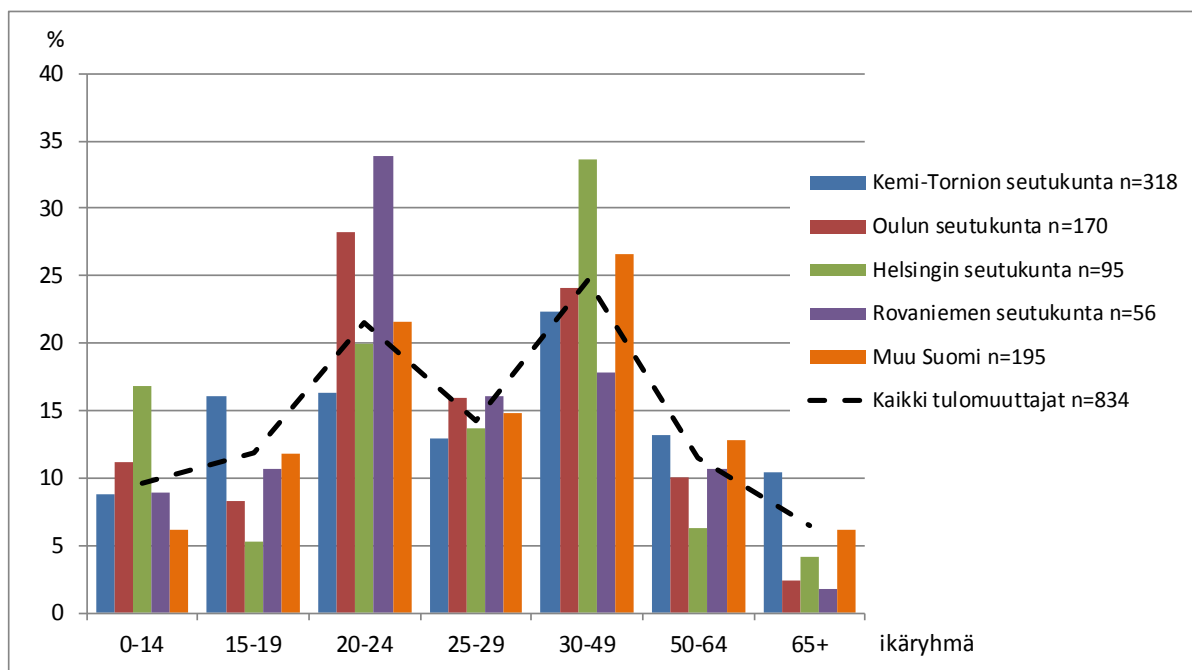
Kaavio 7 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin Kemissä vuosina 2018 ja 2019

Rovaniemen ja Oulun seutukunnista Kemiin muuttaneissa 20-24-vuotiaiden osuus oli suurempi kuin kaikkien tulomuuttajien joukossa vuonna 2019 (kaavio 8). Helsingin seutukunnasta tuli Kemiin keskimääräistä enemmän 30-49-vuotiaita ja 0-14-vuotiaita. Lähikunnista muutti keskimääräistä

enemmän 15-19-vuotiaita. Muualta Suomesta tulomuuttajia tuli Kemiin eniten Oulunkaaren seutukunnasta (19 henkilöä), Tampereen seutukunnasta (18 henkilöä) ja Itä-Lapin seutukunnasta (15 henkilöä) vuonna 2019.

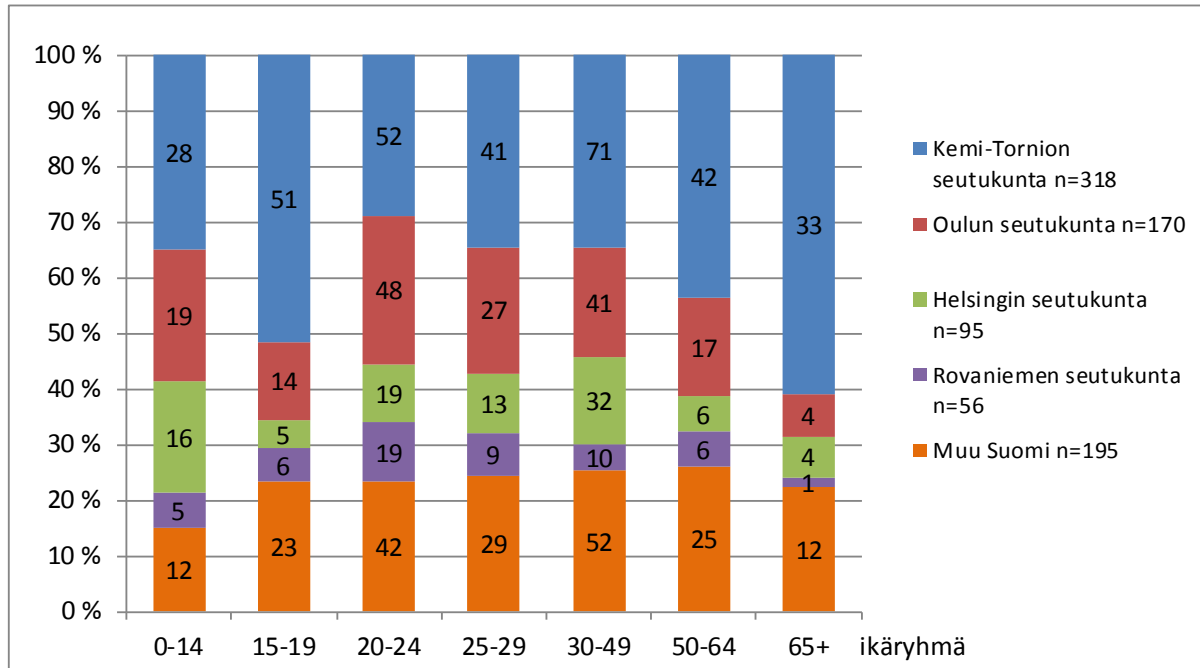
Kaavio 8 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019

Kaikkissa ikäryhmissä oman seutukunnan alueelta Kemiin muuttaneet olivat suurin ryhmä vuonna 2019 (kaavio 9). Yli 65-vuotiaista ja 15-19-vuotiaista Kemiin muuttajista yli puolet tuli Kemi-Tornion seutukunnan alueelta. Suurimmasta tulomuut-

tajien ikäryhmästä 20-24-vuotiaista 29 % muutti Kemi-Tornion seutukunnasta, 27 % Oulun seutukunnasta ja 11 % sekä Helsingin että Rovaniemen seutukunnasta.

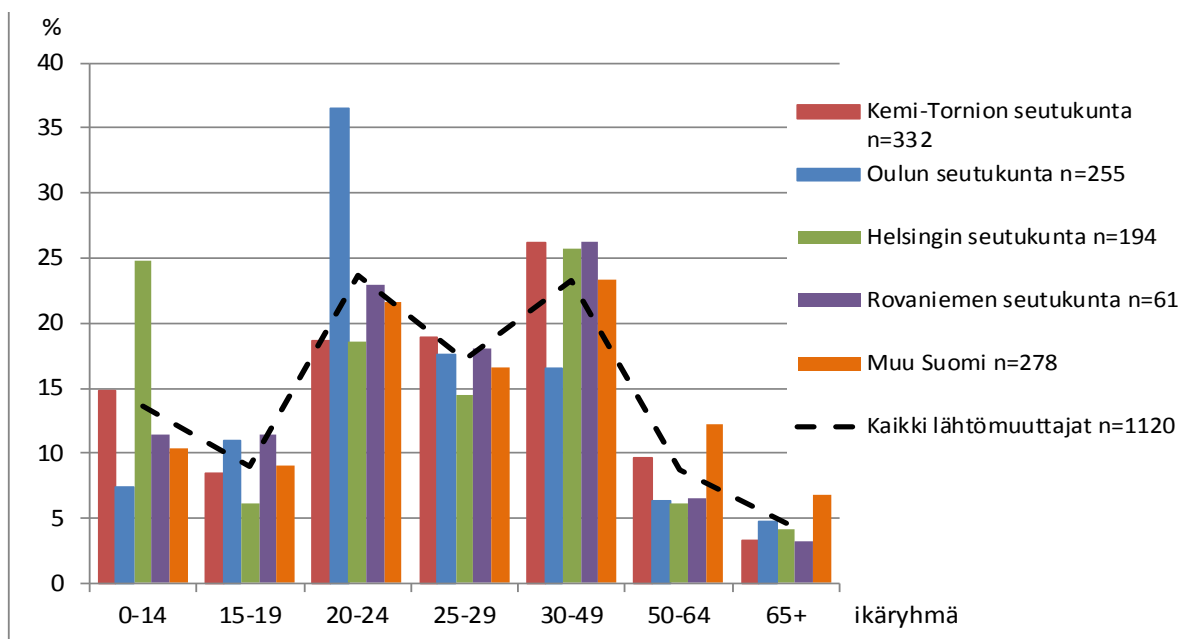
Kaavio 9 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019

Kemistä muutti vuonna 2019 keskimääräistä enemmän 20-24-vuotiaita Oulun seutukuntaan ja 0-14-vuotiaita Helsingin seutukuntaan (kaavio 10).

Kunnittain tarkasteltuna lapsiperheitä menetettiin lähtömuuton kautta Kemistä eniten Keminmaahan, Helsinkiin, Ouluun ja Vantaalle vuonna 2019.

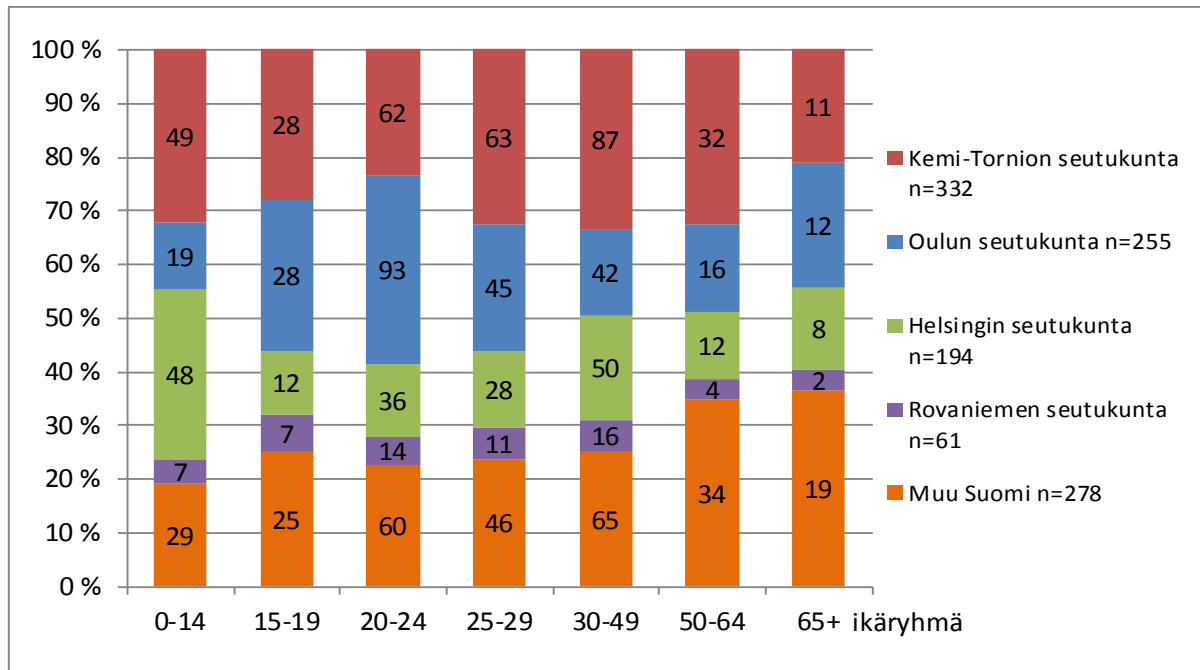
Kaavio 10 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019

Suurimmasta lähtömuuttajien ikäryhmästä 20-24-vuotiaista 35 % muutti Oulun seutukuntaan, 23 % Kemi-Tornion, 14 % Helsingin ja 5 % Rovaniemen seutukuntaan vuonna 2019 (kaavio 11). Muualle Suomeen Kemistä lähdettiin eniten Turun

seutukuntaan, jonne muutti 31 henkilöä vuonna 2019. Seuraavina tulivat Tampereen seutukunta (30 henkilöä) ja Oulunkaaren seutukunta (20 henkilöä).

Kaavio 11 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2019

Kemiin vuonna 2018 tulleista maahanmuuttajista 57 % oli miehiä ja 43 % naisia (n=134). Maahanmuuttajien joukossa oli suhteellisesti enemmän lapsia kuin kuntien välisen muuttoliikkeen muutta-

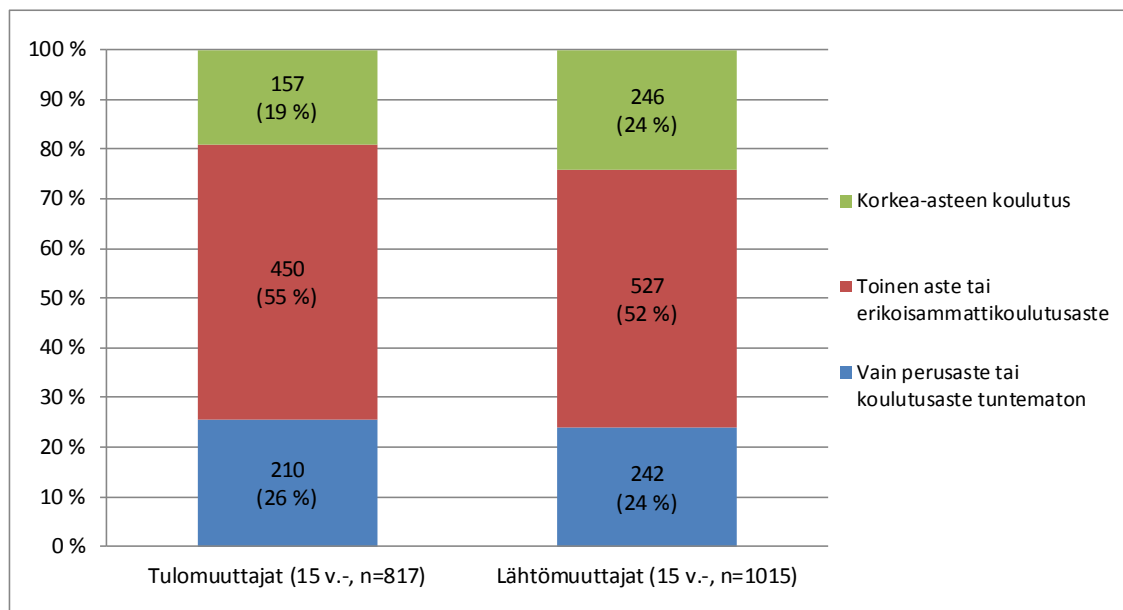
jissa. Lähes kolmannes (31 %) maahanmuuttajista oli alle 15-vuotiaita. Alle 35-vuotiaiden osuus oli 75 %.

3.2 MUUTTAJIEN KOULUTUSASTE JA PÄÄASIALLINEN TOIMINTA

Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat erosivat hieman toisistaan koulutusasteen perusteella vuonna 2018 (kaavio 12). Lähtömuuttajien joukossa oli noin viisi prosenttia enemmän korkea-asteen tutkinnon suorittaneita kuin tulomuuttajissa. Tulomuuttajien joukossa oli puolestaan suhteel-

lisesti hieman enemmän toisen asteen tai pelkän perusasteen käyneitä. Kemi menetti nettomuutossa peräti 89 korkeakoulutettua, 77 keskiasteen koulutuksen omaavaa ja 32 perusasteen käynyttä 15 vuotta täyttänyttä henkilöä vuonna 2018.

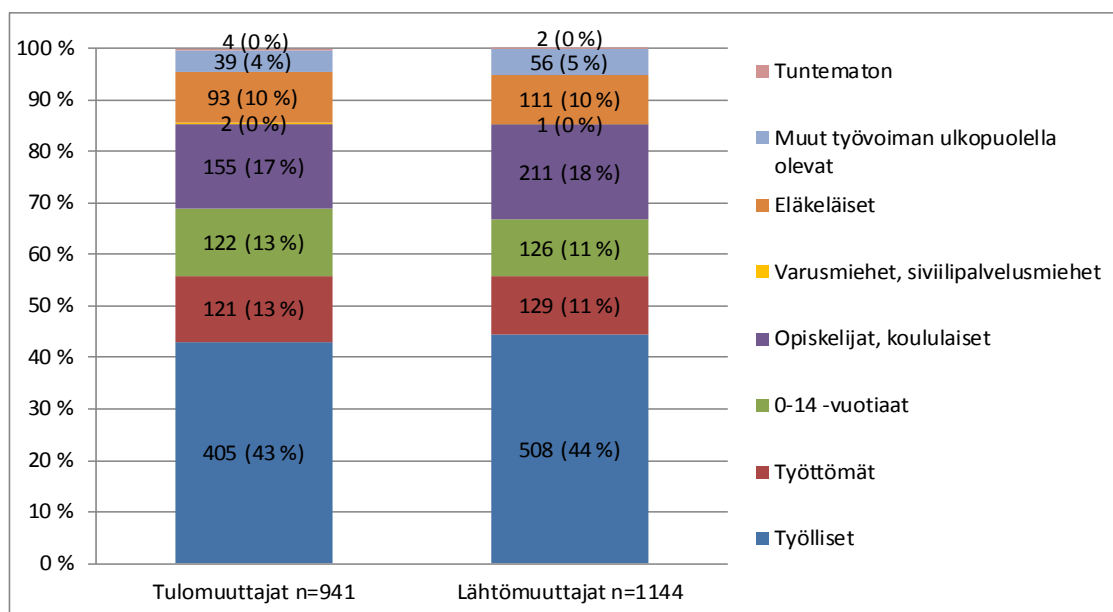
Kaavio 12 Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien koulutusaste Kemissä vuonna 2018

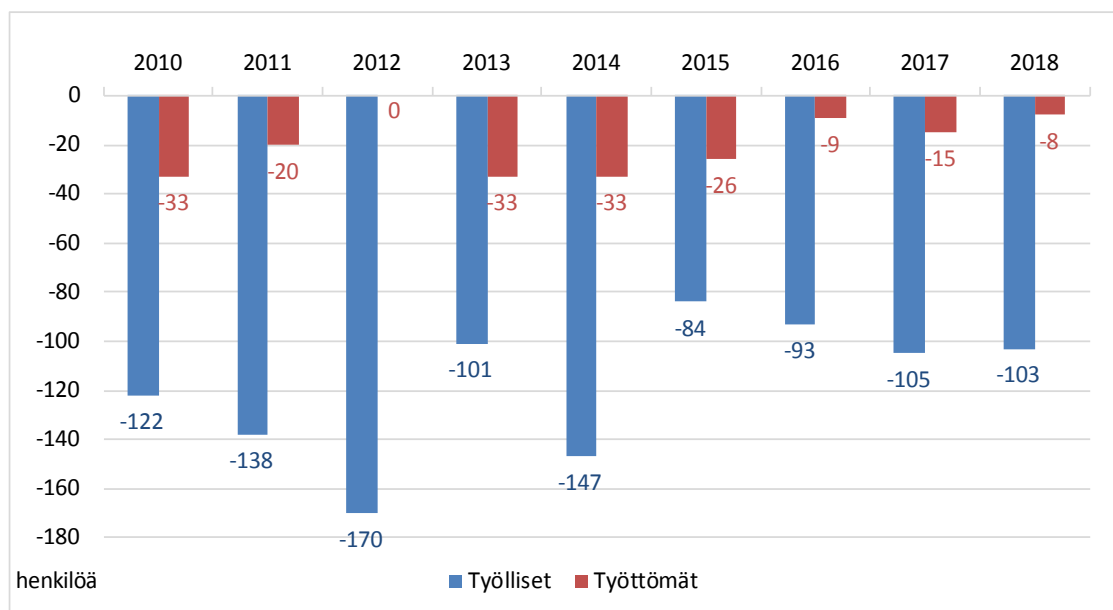
Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajien joukossa 0-14-vuotiaiden ja työttömien osuus oli hieman suurempi kuin lähtömuuttajissa vuonna 2018 (kaavio 13). Lähtömuuttajien joukossa oli suhteellisesti hieman enemmän opiskelijoita ja työllisiä. Nettomuuton kautta Kemi menetti 103 työllistä vuonna 2018 (kaavio 14). Muuttoliikkeen asiantuntijan VTT Timo Aron (2016) mukaan juuri työllisten nettomuutto on tärkein muuttoliikkeen indikaattori myönteisten tai kielteisten kerrannaisvaikutusten vuoksi. Kemiin vuonna 2018 muuttaneiden työllisten keskimääräiset tulot olivat 28 226 euroa vuodessa, kun ne olivat työttömillä ja työvoiman ulkopuolella olevilla 8 115 euroa. Työttömien nettomuutto oli -8 henkilöä, opiskelijoiden -56 henkilöä ja eläkeläisten -18 henkilöä Kemissä vuonna 2018.

Kemiin vuonna 2018 tulleiden maahanmuuttajien (134 henkilöä) joukossa alle 15-vuotiaiden (31 %), ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien (28 %) osuus oli suurempi kuin maan sisällä muuttaneiden joukossa. Työllisiä ja eläkeläisiä maahanmuuttajissa oli vastaavasti vähemmän.

Kaavio 13 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien pääasiallinen toiminta Kemissä vuonna 2018

Kaavio 14 Työllisten ja työttömien nettomuutto kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemissä vuosina 2010-2018

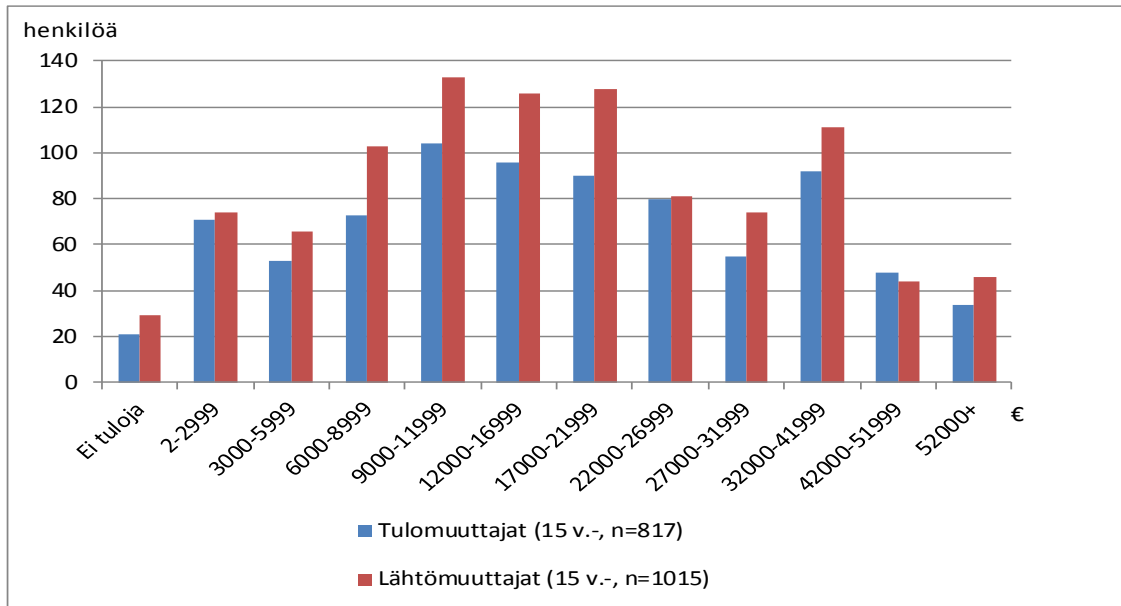

3.3 MUUTTAJIEN TULOTASO

Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien yleisin tuloluokka oli 9000-11999 euroa vuodessa, johon kuului 13 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä tulo- ja lähtömuuttajista vuonna 2018

(kaavio 15). Kemi menetti vuonna 2018 nettomuutossa 12 henkilöä, joiden vuositulot ylittivät 52 000 euroa.

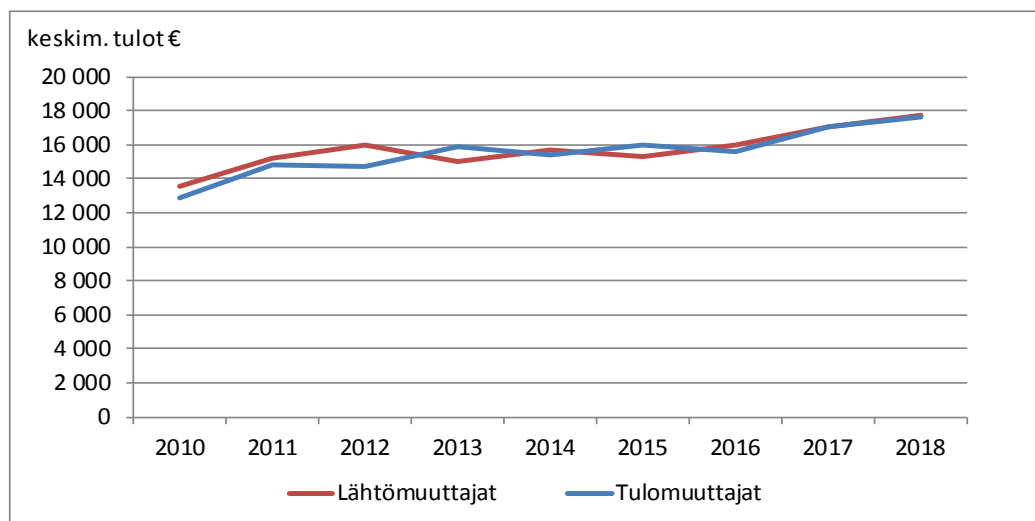
Kaavio 15 Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien tuloluokat Kemissä vuonna 2018

Kuntien välisen muuttoliikkeen kunnallisveronalaista tuloa saaneilla tulomuuttajilla oli hieman suuremmat keskimääräiset tulot kuin lähtömuuttajilla vuonna 2018: Tulomuuttajien keskimääräiset vuositulot olivat 24366 euroa ja lähtömuuttajien 23491 euroa. Kun tarkastellaan kaikkia muuttajia,

tulo- ja lähtömuuttajien keskimääräiset tulot eivät juuri poikenneet toisistaan (kaavio 16): Tulomuuttajien keskimääräiset tulot olivat 17664 euroa ja lähtömuuttajien 17695 euroa vuonna 2018. Vuosina 2010-2012 lähtömuuttajat olivat vielä tulomuuttajia suurituloisempia.

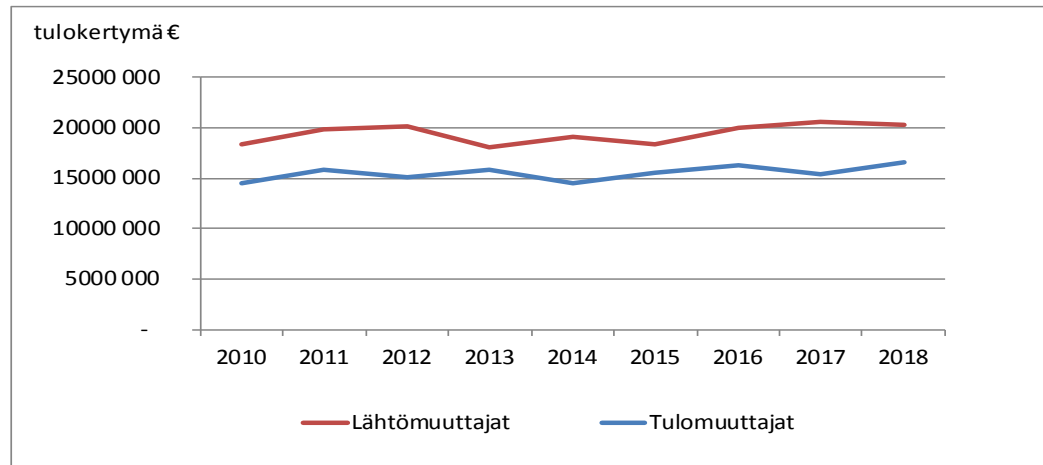
Kaavio 16 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien keskimääräiset tulot Kemissä vuosina 2010-2018 (kaikki ikäryhmät)

Lähtömuuttajien tulokertymä oli Kemissä 20,2 miljoonaa euroa, kun tulomuuttajien tulokertymä jäi 16,6 miljoonaan euroon vuonna 2018 (kaavio 17). Muuttoliikkeen laskennallinen tulokertymä oli siis

3,6 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuosien 2010-2018 muuttoliikkeen yhteenlaskettu laskennallinen tulokertymä oli peräti 35,1 miljoonaa euroa negatiivinen.

Kaavio 17 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien tulokertymä Kemissä vuosina 2010-2018

Kemiin vuonna 2018 tulleiden maahanmuuttajien (134 henkilöä) tulotaso oli huomattavasti pienempi kuin maan sisällä muuttaneilla. Maahanmuuttajien

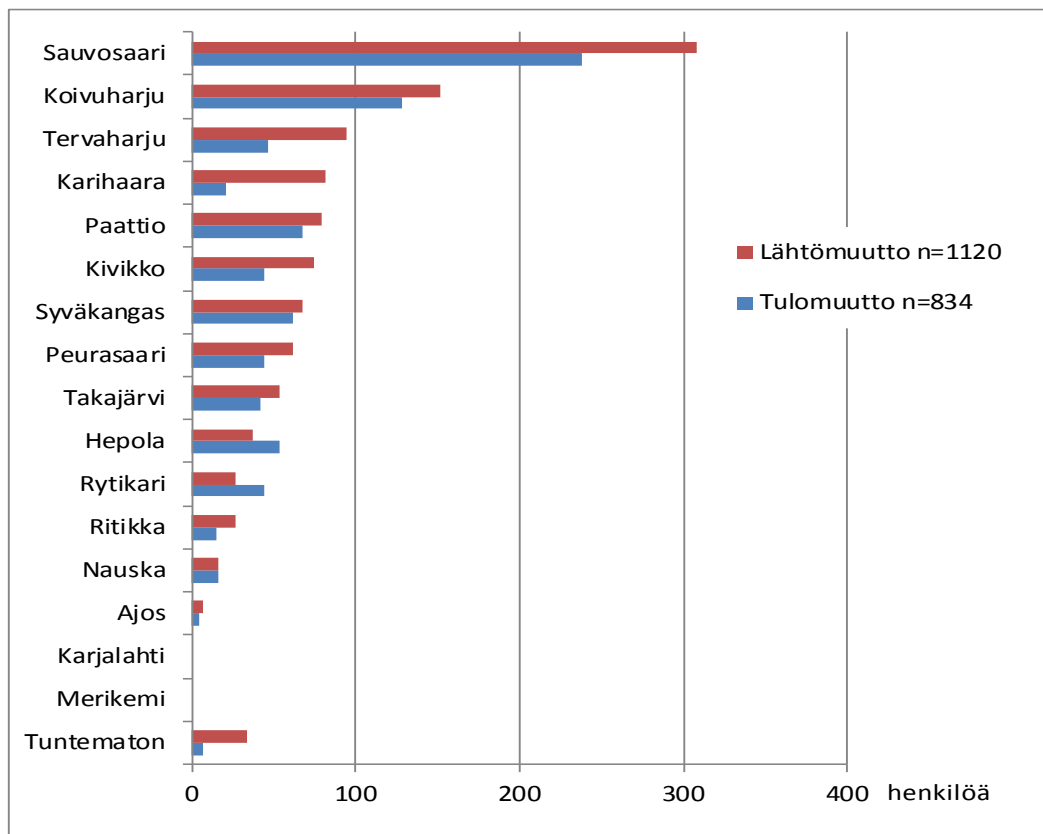
keskimääräiset tulot olivat 3428 euroa ja tulokertymä 459 300 euroa vuonna 2018.

3.4 MUUTTAJIEN ASUINALUEET

Suurin osa kuntien välisen muuttoliikkeen tulo-muuttajista valitsi asuinpaikakseen Sauvosaaren, Koivuharjun tai Paattion vuonna 2019 (kaavio 18). Vastaavasti Sauvosaaresta ja Koivuharjulta muuttettiin eniten muihin kuntiin. Tilastot eivät sisällä muuttoja oman kunnan sisällä.

Rytikari ja Hepola olivat ainoat tilastoalueet, jotka saivat kuntien välisestä muuttoliikkeessä muuttovoittoa vuonna 2019. Nauskassa tulo- ja lähtömuuttajia oli yhtä paljon. Kaikki muut tilastoalueet kärsivät muuttotappiosta. Suurimmat muuttotappiot olivat Sauvosaareissa (-70 henkilöä), Karihaaras-
sa (-61 henkilöä), Tervaharjulla (-47 henkilöä) ja Kivikolla (-30 henkilöä).

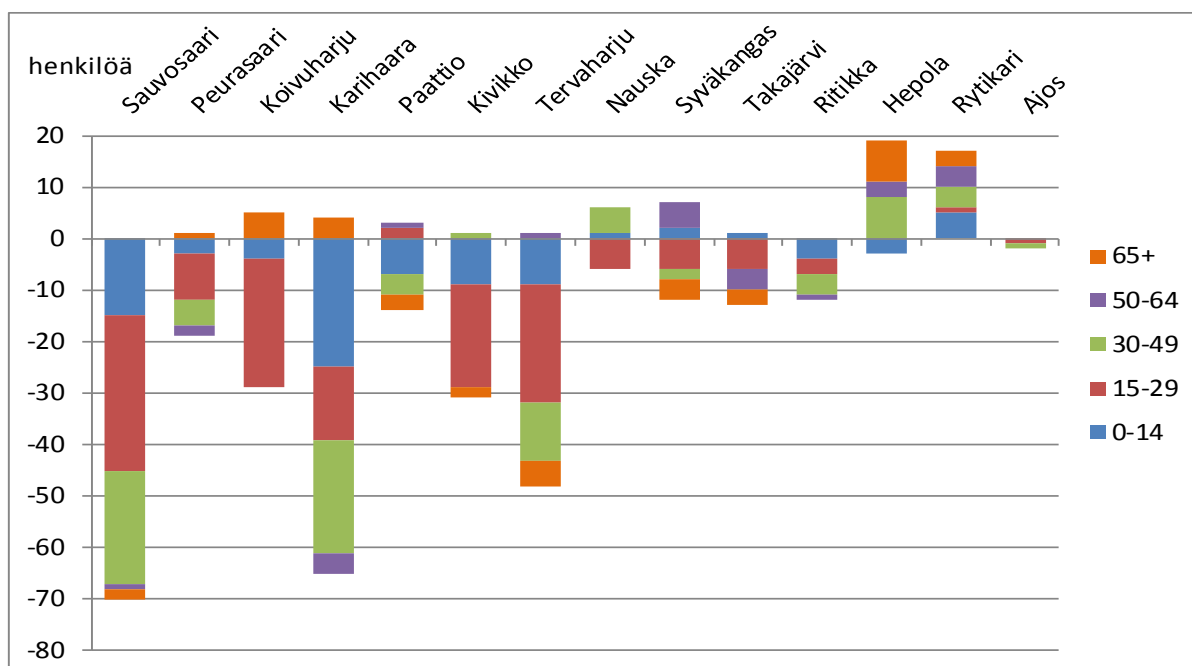
Kaavio 18 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat tilastoalueittain Kemissä vuonna 2019

Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto erosi tilastoalueittain myös muuttajien ikärakenteen osalta (kaavio 19). Lasten nettomuutto oli positiivista ainoastaan Rytikarissa, Syväkankaalla, Nauskassa ja Takajärvellä vuonna 2018. Alle 15-vuotiaita muutti pois eniten Karihaarasta, Sauvosaaresta, Kivikolta ja Tervaharjulta. Nuoret ja nuoret aikuiset eli 15-29-vuotiaat aiheuttivat huomattavan osan

Sauvosaaren, Koivuharjun, Tervaharjun ja Kivikon muuttotappiosta. Yli 65-vuotiaiden nettomuutto oli positiivista Hepolassa, Koivuharjulla, Karihaaras-
sa, Rytikarissa ja Peurasaareissa. Hepola sai muuttovoittoa eniten 30-39-vuotiaista ja yli 65-vuotiaista ja Rytikari alle 15-vuotiaista ja 45-54-vuotiaista.

Kaavio 19 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin ja tilastoalueittain Kemissä vuonna 2019

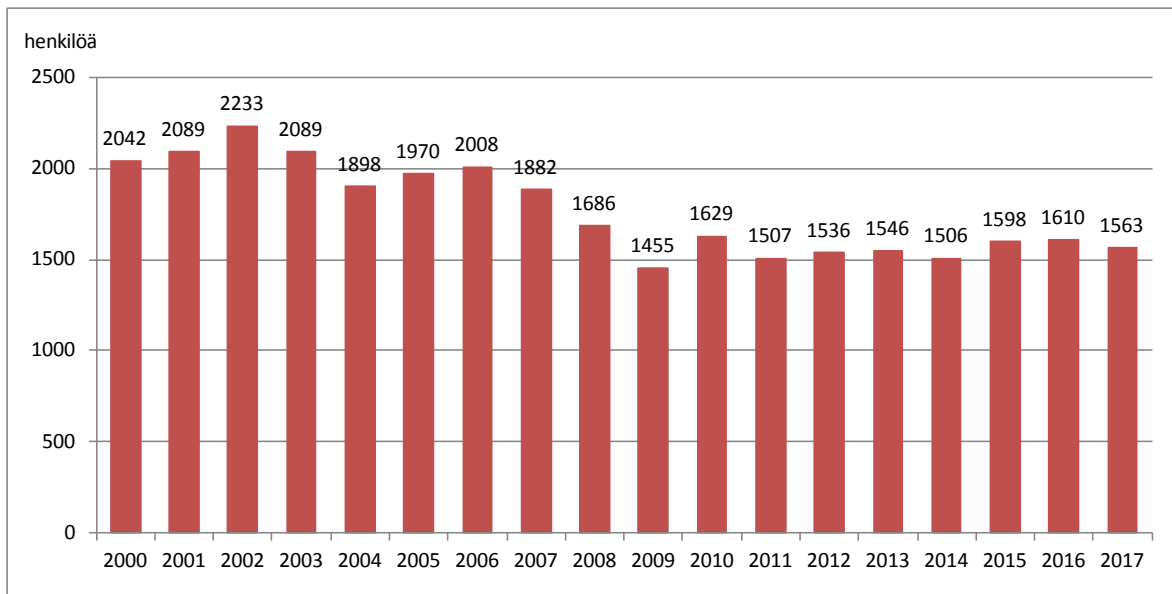
4. PENDELÖINTI

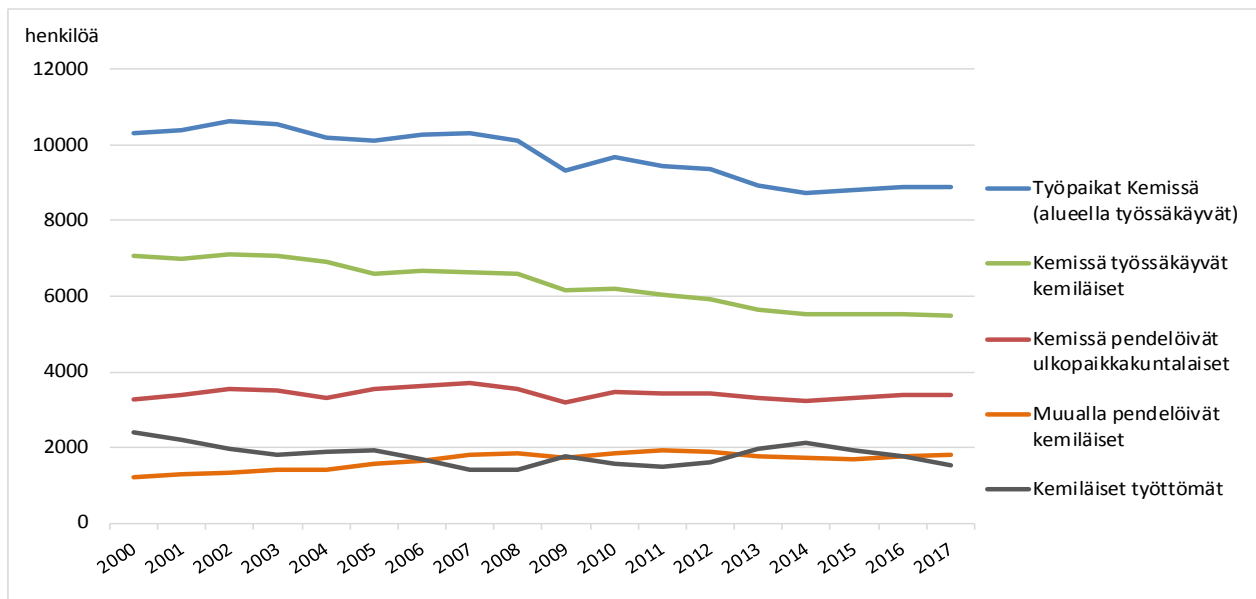
Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2017 Kemissä oli 8872 työpaikkaa ja työpaikkaomavaraisuus oli 121 %. Kemissä kävi muista kunnista työssä 3384 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1821 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1563 henkilöä vuonna 2017 (kaavio 20) eli Kemissä kävi muista kunnista tämän ver-

ran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa. Vuonna 2017 kemiläisiä oli työttömänä 1520 henkilöä (StatFin/Väestö/Työssäkäynti).

Nettopendelöinti on vähentynyt 2000-luvulla. Työpaikat Kemissä ovat vähentyneet jopa 14 prosenttia vuodesta 2000 vuoteen 2017 (kaavio 21). Kemissä työssäkäyvät kemiläiset ovat vähentyneet 22 %, kun samalla Kemissä pendelöivien ulkopaikkakuntalaisten määrä on lisääntynyt neljä prosenttia. Kemiläisten pendelöinti muihin kuntiin on lisääntynyt 49 % vuodesta 2000 vuoteen 2017.

Kaavio 20 Nettopendelöinti Kemissä vuosina 2000-2017

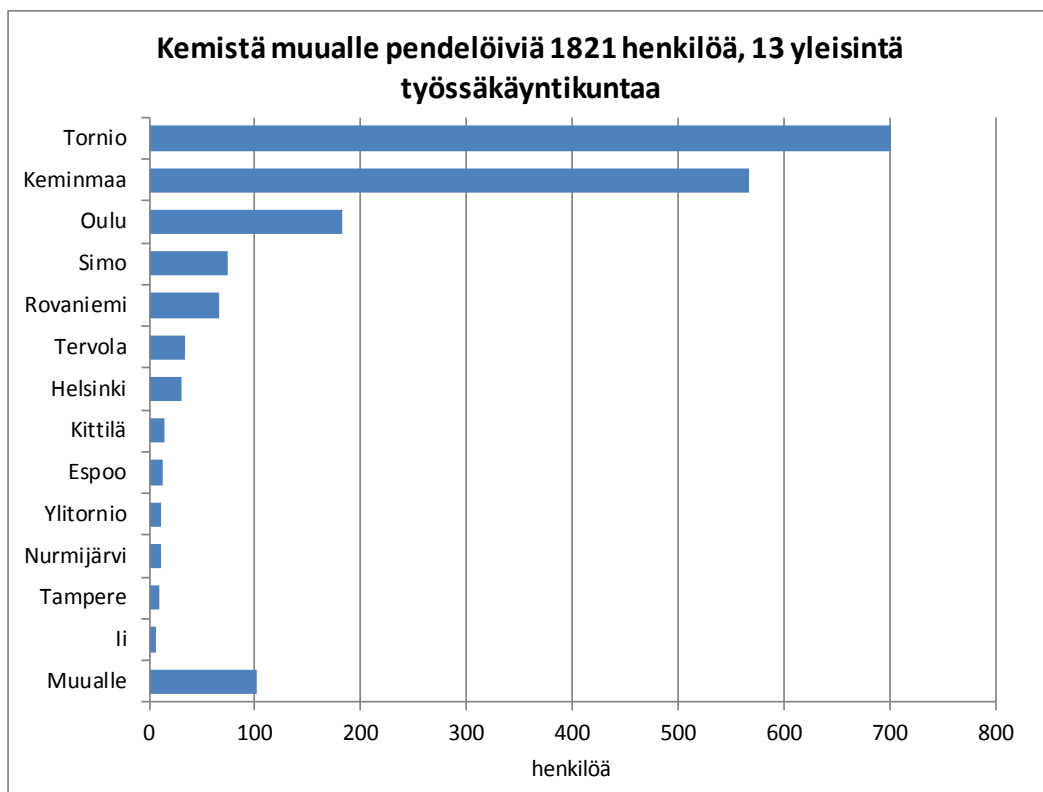
Kaavio 21 Työpaikat, asuinkunnassaan työssäkäyvät, pendelöinti ja työttömät Kemissä vuosina 2000-2017

Ulkopaikkakuntalaisista Kemissä kävivät eniten työssä keminmaalaiset, torniolaiset, simolaiset ja oululaiset vuonna 2017 (kaavio 22). Kemiin pendelöivistä suurin osa (63 %) asui Kemijärvi tai Torniossa.

Kemiläiset pendelöivät puolestaan eniten Tornioon, Kemijärviin ja Ouluun vuonna 2017 (kaavio 23). Seuraavina tulivat Simo, Rovaniemi, Tervola ja Helsinki.

Kaavio 22 Kemiin pendelöivien yleisimmät asuinkunnat vuonna 2017

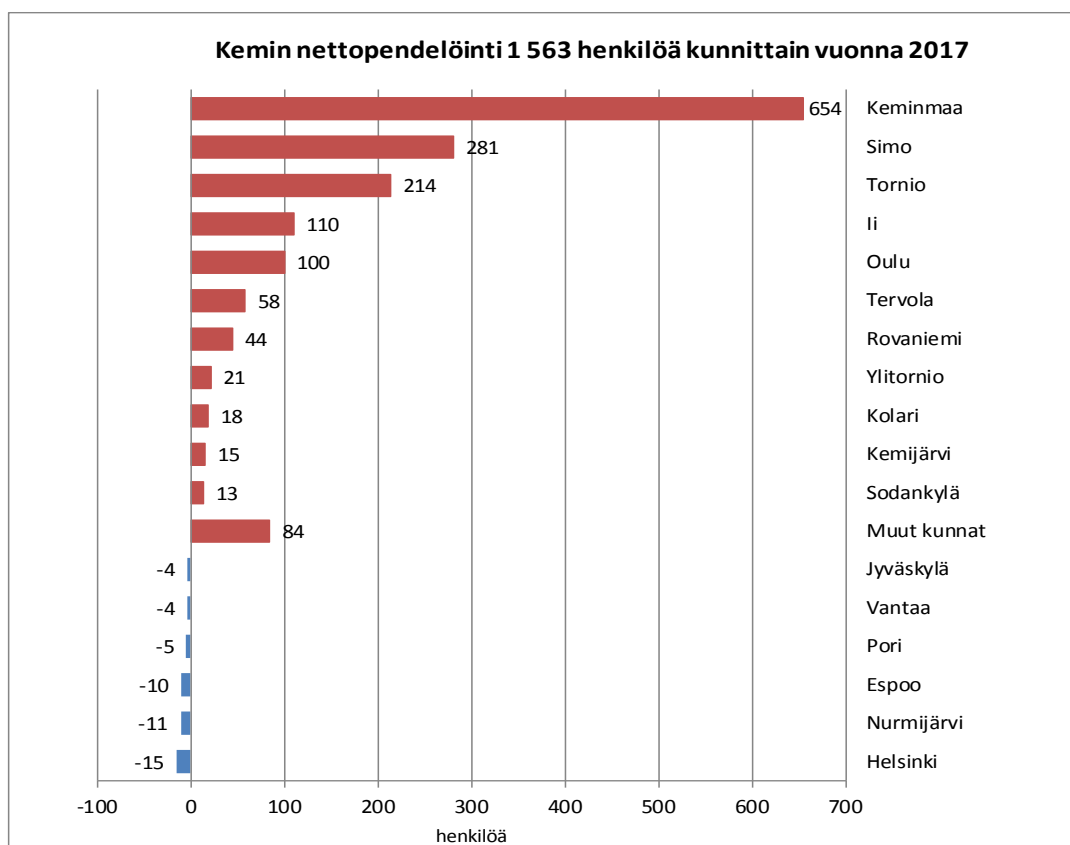
Kaavio 23 Kemistä muualle pendelöivien yleisimmät työssäkäyntikunnat vuonna 2017

Keminmaalaisten osuus Kemin nettopendelöinnistä oli peräti 42 % vuonna 2017 (kaavio 24). Keminmaalaisia kävi työssä Kemissä 654 henkilöä enemmän kuin kemiläisiä kävi työssä Keminmaassa. Seuraavaksi eniten nettopendelöintiä oli Simosta, Tornioista, Iistä ja Oulusta.

Sen sijaan kemiläisiä kävi Helsingissä työssä 15 henkilöä enemmän kuin helsinkiläisiä kävi työssä Kemissä vuonna 2017. Nettopendelöinti oli negatiivinen myös mm. Nurmijärvelle, Espooseen, Poriin, Vantaalle ja Jyväskylään.

Kaavio 24 Kemin nettopendelöinti kunnittain vuonna 2017

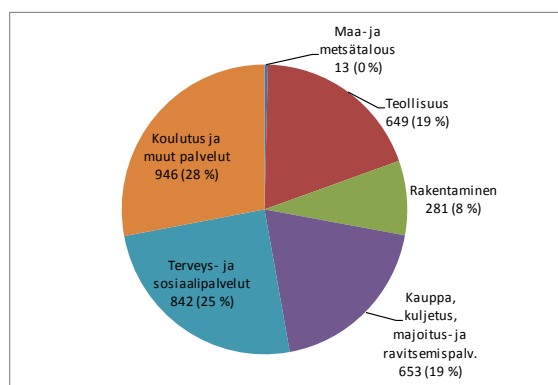

Suurin osa Kemissä pendelöivistä ulkopaikkakuntalaisista työskenteli koulutuksessa ja muissa palveluissa (28 %) sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa (25 %) vuonna 2017 (kaavio 25).

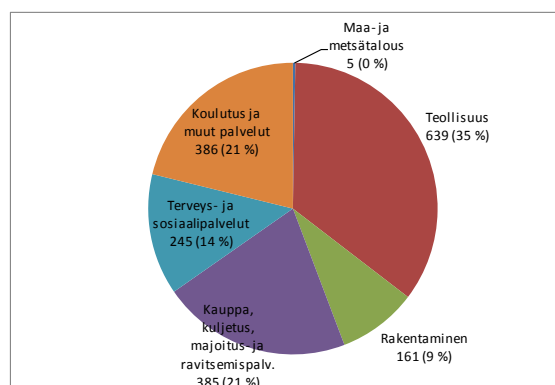
Muualla pendelöivistä kemiläisistä 35 % kävi työssä teollisuudessa (kaavio 26). Tyypillisesti työpaikka oli teollisuudessa Torniossa ja kaivosteollisuudessa Keminmaassa. Seuraavaksi eniten kemiläiset työskentelivät muissa kunnissa koulutuksessa ja muissa palveluissa (21 %) sekä kaupassa, kuljetuksessa, majoitus- ja ravitsemispalveluissa (21 %).

Kemissä pendelöivien ulkopaikkakuntalaisten joukossa oli suhteellisesti enemmän korkeakoulutettuja (48 %) kuin muissa kunnissa pendelöivien kemiläisten joukossa (33 %) vuonna 2017. Neljännes (25 %) Kemissä pendelöivistä ulkopaikkakuntalaisista oli 35-44-vuotiaita. Seuraavaksi eniten pendelöivät 45-54-vuotiaat.

Kaavio 25 Kemissä pendelöivät ulkopaikkakuntalaiset toimialoittain vuonna 2017 (n=3 384)

Kaavio 26 Muualla pendelöivät kemiläiset toimialoittain vuonna 2017 (n=1 821)

5. YHTEENVETO

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä tappiollista viime vuosina. Kuntien välinen muuttoliike on ollut kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2019 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 286 asukasta ja sai 87 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on menettänyt asukkaita viime vuosina ylivoimaisesti eniten Ouluun. Kemi on saanut muuttovoittoa viimeisen kymmenen vuoden aikana lähiseudun kunnista: eniten Simosta ja Keminmaasta.

Kuntien välisessä muuttoliikkeessä suurin muuttajaryhmä Kemissä vuonna 2019 olivat 20-24-vuotiaat naiset. Peräti 70 % muuttajista oli alle 35-vuotiaita. Kemi menetti kuntien välisessä nettomuutossa 89 korkeakoulutettua ja 103 työllistä vuonna 2018. Kemin lähtömuuttajien tulokertymä oli 3,6 miljoonaa euroa suurempi kuin tulomuuttajien tulokertymä vuonna 2018.

Suurin osa kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajista valitsi asuinpaikakseen Sauvosaaren, Koivuharjun tai Paattion vuonna 2019. Vastaavasti Sauvosaaresta ja Koivuharjulta muutettiin eniten muihin kuntiin. Rytikari ja Hepola olivat ainoat tilastoalueet, jotka saivat kuntien välisestä muuttoliikkeessä muuttovoittoa.

Vuonna 2017 Kemissä oli 8872 työpaikkaa ja työpaikkaomavaraisuus oli 121 %. Kemissä kävi muista kunnista työssä 3384 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1821 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1563 henkilöä eli Kemissä kävi muista kunnista tämän verran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa. Ke-

miin pendelöivistä suurin osa asui Keminmaassa tai Torniossa. Kemiläiset pendelöivät puolestaan eniten Tornioon, Keminmaahan ja Ouluun vuonna 2017.

Muuttoliiketilastojen perusteella suurin osa muuttopäätöksistä tehdään ennen 35 ikävuotta, minkä vuoksi nuoret ikäluokat ovat väestökehityksen kannalta erityisen tärkeitä. Opiskelupaikat ja ensimmäiset työpaikat ohjaavat työvoiman sijoittumista ja eri alojen työvoiman saatavuutta. Inhimillisemmät seuraukset vaikuttavat parisuhteisiin ja syntyvyyteen: Lapset syntyvät sinne, minne nuoret naiset asettuvat asumaan (Aro & Siltanen 2020). Naisten muuttoliike keskittyy Suomessa suuriin kaupunkeihin, ja Kemi on yksi monista kunnista, joka kärsii muuttotappiota nuorten naisten muuttoliikkeessä.

Kemiläiset nuoret muuttavat Ouluun monipuolisten opiskelumahdollisuuksien takia, ja olennaista olisikin saada nuoret aikuiset palaamaan kotiseudulle opintojen jälkeen. Kemin ja Kemi-Tornioseudun muuttoliiketutkimuksessa havaittiin, että potentiaalisia tulomuuttajia ovat ne, jotka ovat aiemmin asuneet Kemi-Tornio-seudulla tai joilla on jokin muu henkilökohtainen side seutuun (Kemin kaupunki 2018). Kemin koulutustarjontaa, työmahdollisuuksia, asumisympäristöä ja elinolosuhteita tulisi vahvistaa siten, että Kemi olisi nuorille aikuisille houkutteleva asuinpaikka. Muuttopäätökseen vaikuttaa myös mielikuva Kemistä asuinympäristönä, johon voidaan vaikuttaa mm. lisäämällä ympäristön viihtyisyyttä, kaunistamalla kaupunkikuvaa, vahvistamalla palvelutarjontaa ja huomioimalla nuorten tarpeita (ks. Kemin kaupunki 2018).

LÄHTEET

Aro, Rasmus ja Siltanen Kirsi (2020): Artikkel: Naisten muuttoliike keskittyy kaupunkeihin eikä se ole yllätys.
<<https://www.mdi.fi/artikkeli-naisten-muuttoliike-keskittyy-suuriin-kaupunkeihin-eika-se-ole-yllatys/>> Viitattu 13.8.2020

Aro, Timo (2016). Mullistaako muuttoliike Suomen? Maassamuuton ja maahanmuuton vaikutukset alueelliseen kehitykseen.
<https://kansanvalistusseura.fi/wp-content/uploads/2017/09/mullistaako_muuttoliike_suomen_timo_aro.pdf> Viitattu 13.8.2020

Kemin kaupunki (2018). Kemin ja Kemi-Tornio-seudun muuttoliiketutkimus.
<<https://www.kemi.fi/wp-content/uploads/2019/11/Muuttoliiketutkimus.pdf>>

Lapin liitto (2017). Katsaus Lapin muuttoliikkeeseen. Julkaisusarja A46/2017. Rovaniemi.

Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet, Pendelöinti
<<http://www.stat.fi/meta/kas/pendelointi.html>> Viitattu 13.8.2020

Tilastokeskus StatFin-tilastopalvelu/Väestö/Muuttoliike
<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__muutl/?tablelist=true&rxid=a1bf5088-2b4b-4d57-8f8a-533a79f54995>

Tilastokeskus StatFin-tilastopalvelu/Väestö/Työssäkäynti
<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__tyokay/?tablelist=true&rxid=a1bf5088-2b4b-4d57-8f8a-533a79f54995>

Tilastokeskuksen maksulliset tietokannat/Väestötilastopalvelu
<<https://www.stat.fi/tup/vaestotilastopalvelu/kirjautuminen.html>>

Elinkeinorakenne ja työssäkäynti

Muuttaneiden taustatiedot

Muuttoliike ja väestönmuutokset

Väestörakenne

TALOUSPALVELUIDEN JULKAISUT VUONNA 2020

1/2020	Väestöennuste 2019-2040
2/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2020
3/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2020
4/2020	Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019
5/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 3/2020
6/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 4/2020
7/2020	Tilastollinen vuosikirja 2019
8/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 5/2020
9/2020	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 6/2020
10/2020	Katsaus Kemin muuttoliikkeeseen